

Béts.

Ha öröm, a' valóságos hazafiúi érdem' meg jutalmaztatását szemlélni, 's az efféle példára mind a' jutalmazható, mind a' jutalmazandó Hazafiaknak hathatós felbuzdításokat, és ennél fogva a' Haza virágzását előre képzelhetni: méltó öröme vólt itt bizonyára egy kis Magyar Gyülekezetnek Jan. 22 dike estvéjén, úgymint a' melyen részese 's tanúja leheté ama' nyertes tudós Hazánkfia Gr. *Szétsényi* ö Exc. Titoknokja' *Bárány* Péter Úrnak 30 arany érdem-pénzzel lett meg tiszteltetésének. *Kerckes* Úr' szállására sereglett öszve, délutáni 5 órára az említett kis Gyülekezet, melly is a' Ns Magyar Testörző Seregnél szolgálatot tévő Fő Strázsamester *Bárótzsi*, 's Hadnagy *Illos*, és *Vattay*; Ajtatos Oskolabéli Atyák *T. Henyei*, 's *Kibling*; Dr. *Decsy*; Gr. *Szétsényi* ö Exc. Titoknokja *Bárány*, Fija Nevelője *Tibolth*, 's Udvari Dr. *Kis*; tanuló Ifjak *Szabó*, és *Bara*; végre *Görög*, *Kerekes*, és azoknak Segítője *Zlinsky* Urakból állott. — Meg köszönte *Görög* Úr mindeneknek előtte, a' hivatalos Vendégeknak meg jelenéseket; elő adta annakutánna, hogy a' *Lélekről* való Tudományra ez előtt 2 esztendővel fel tett 30 arany érdem-pénz, 3 rendbéli Munkáknak dolgozását 's fel küldését eszközlötte; melyek közzül az elsőnek *Symboluma* vólt: *Arcum intensio frangit, animum vero remissio*. A' másodiknak: *Non tanta prurigine leguntur libri, quam scribuntur*. A' harmadiknak: *Lélek az, a' mi elevenít*. — Ki mutatta továbbá a' jelenlévő nyertes Tudóst; tudniillik: a' második *Symbolum* alatt lévő Munka' Szerzőjét, 's hozzája köszönettel egyesített szíves kívánását intézte; mellyet az egéiz Gyülekezetnek is *Ellyen* kiáltása követett. — Minémü végzés lett a' más két *Symbolum* alatt lévő Munkákra nézve, meg fogjuk a' jövő alkalmatossággal írni. — Ezentúl, *Bárótzsi* Fő-Strázsamester Úrnak, ennek a' Magyar Littera-

G

tu-

túra' édes Attyának kezébe ajánlotta *Görög Ur*; egy, rész szerént arany, rész szerént arannyal elegyes zöld selyem fonalakkból kötött erszényben az érdem-pénzt, hogy azt a' nyertes Tudósnak által adni méltóztatnék. El fogadván az említett nagy érdemü Ur ezen ajánlást, következőképpen szólalt meg:

Drága jó Uraim!

's rész szerént kedves Barátaim!

Bár melly kedvesek legyenek is énnékem mind azok a' foglalatosságok, mellyek Hazámnak haznára tzeolznak; és bár melly mohossággal fogadjam a' leg kisebb alkalmatosságot is, mellyben Nemzetem' előmenetelére ha tsak távúlváló eszköz lehetek is: nem titkolhatom mindazonáltal feltevést, hogy a' kötelességem, azon kötelességben, mellynek most tellesítésére vállaltattam.

Nékem, kinek a' Végezések még sifatal észte deimtól fogva azt rendelték vólt el, hogy Féljedelmem' ódala mellett fegyvertel tennem testi hivatalomat, most egy szersmind az a' sorsom törvény, hogy a' *Lélek' Tudományjáról* írt tanulást Munkának jutalma, én általam szorgáltatnék tudós Szerzőjének kezébe.

Nem itéltek meg azért, jelenlévő *Drága Jó Uraim!* ha *Márs'* Szolgája létemre, hijánosan teszem *Minerva'* Oltáránál kötelességemet.

Köszönöm azért, Kedves Barátaim, kik rugó tollai vóltatok illy hasznos végre lett öszve-jövetelünknek; mind magam, mind pedig Nemzetünk nevében köszönöm, hanyatló Nyelvünk' élesztésében mutatott fáradhatatlan szorgalmatosságotokat. Köszönöm, hogy, el felejtkezvén magatokat hasznáról, önnön költségetekkel sem sajnállyátok aztat előmozdítani. Köszönöm, hogy ditséretes példátokkal másokban is felgyúlasztván a' nemes indúlatokat, köz haszonra birjátok a' természetnek vélek közlött adományait: de még többet is

kö-

köszönhetek Tinéktek. A' Ti szorgalmatosságtok nélkül, sok kedves Atyánkfiainak, kiknek Hazánk boldogságáért vitézi erekből tsorgott nemes vérek, a' halálnak fetét éjtszakája borította volna el érdemes neveket: Ti pedig, ki ragadván az örökös feledékenységnek mélységéből, a' *Ditsőffégnék Templomába* helyheztettétek őket.

Hát Néked, kedves Barátunk, Szerzője ennek a' *Lélek Tudománnyának*, ha midőn meg tekintjük, hogy a' tanúltak éppen annyira haladják meg a' tudatlanokat, mint a' mennyiben az emberek fellyebb valók az oktalan állatoknál: minémü köszönettel nem tartozunk elmédnek illy tzip szüleménnyéért, mellyet *Magyarainkal* közleni kívántál! — Nem sajnállottad fáradságodat, azt az Egekből lopott tüzet; azt a' valóságos Isteni szikrát, mellyel valaha *Prometheus* a' lelketlen embereket meg elevenitette, közöttünk is fel gyúlasztani. Igyekezted közelebbről is meg esmertetni velünk a' Léleknek tehetségait, melly ha testi falakjából, mellyel lé burkoltatott, valamennyire ki fejtözhetik, olly isteni, olly meg foghatatlan, 's tsudára méltó erejét tapasztaltattya a' halandókkal.

Fogadd el azért ezen tsékély kis adományotskát, nem mint fáradságodnak jutalmát; mert azt egyedül tsak késő Unokáinknak háládatos sziveitől reménylheti valaha érdemes árnyékod; nem mint méltó jutalmat, mondom, hanem tsak mint az érdemnek óltarához bé nyújtott áldozatot, úgy fogadjad; 's fogadd el véle együtt kebelünkben égő barátságos szeretetünket is, mellyel ölelünk, és a' mellynek ereje mellett kérünk, hogy kövessed tovább is el kezdett szép, és hasznos írásaidal mind Hazánkat gazdagítani, mind pedig Lakosait jobban is világosítani.

Fogadjátok el egyszersmind, Hazánknak érdemes Polgárai. Ti, kik, anyai nyelvünknek elő-mozdításában, adakozó jótéteménnyeitekkel,

ugyan azon Országnek boldogulására fordítyátok tehetségteknek egy részét, a' mellyből aztat vététek; fogadjátok el, általam, a' Hazának háládatos köszönetét. Maradékaitok fogják valaha áldani érette, tiszteletre méltó hamvaitokat; akkor tudniillik, midőn utánnunk következőink, a' leg miveltebb Nemzetekkel is verset futván, a' Világ előtt tiszteletbe fogják hozni virágzó Hazánkat, Lakossáival együtt.

Fogadjátok el, végtére, Ti is, mindenféle ki terjedett tsirázó Ifjak, kik elméteknek zsengejét Lak-földeteknek hasznára fordítyátok, illy nemes indulatotokért heves köszönetemet. Igyekezettek továbbra is, így el kezdett érdemes foglalatosságotokat követni; és a' halhatatlanság' ösvényén való eregelésetek között, gyöngyöket hintvén magatok után, tegyétek a' következő Nyom előtt kedvessé emlékezeteteket. Vajha el hervadott, és már tsak nem asszani kezdett idő korom engedné, hogy ezen ditsőfféges vándorlástokban, magam is uti-társatok lehetnék!

A' Fő - Strázsamester Úr' Beszédét, *Bárány Péter* Úrnak következő Beszéde váltotta fel:

Tudós Hazafiak!

A' magyar Lélektudományok ki-munkálását a' honnyai Szeretet tudtomra-is, több tudós Hazafiaknak tehetségére mérte, kiket én, elméjeknek mind mélységére, mind elevenségére mind pedig a' józanabb Böltselkedésben való tágasbb tudományokra nézve, nálamnál előbb-valóknak vallók. — Hogy az érdem az én munkámra esett: azt nem annyira foghatóságomnak, mint egy-átaljában *Kantnak*, e' jelenlévő Világ, leg első Böltselkedőjének köszönöm. — Ezen bölts, s' a' Böltselkedésnek mind ekkoráig habozó tengerében megöszült Ferjsiúnak köszönben a' Világ hogy ezentúl megszűnnek a' Böltselkedésben azon alaptalan (fundamentom nélkül való) tudós tlatázások, mellyek
miatt

miatt gyakran egy tudós felekezet a' másik ellen fel-indulván, nyughatatlanul békételenkedő gyűlötségbe merültt; holott egyes erővel jobban se-gíthettek volna ezen egymástól el szakadozott tú-dós Tagok a' Böltfelkedésnek elő-menetelén. — Ő szakasztá-meg azon okoskodó Rendet, melly sze-rént, a' leg-regibb Böltfelkedőktől fogva egész' az újabb Böltfelkedőkig, egyik jobb sítémát talált-fel a' Böltfelkedésben a' másiknál, 's éppen mi-kor gondolá a' Világ, hogy *Kartésznak* sítémája leg-jobb lenne akkor támada-fel — *Leibnitz*, s' a' véltt leg-jobbnál jobb sítémát hozott-fel. Így vál-tá-fel a' Materialismust a' Dualismus, ezt az Idea-lismus s' a' t. — Első tekintetre tetszett min-den sítéma a' világnak, rész szerént, hogy új volt, részszerént pedig, mert nálánál még jobb nem vala. De a' józan ész felekezetlen vizsgáló-ra vévén a' dolgot, éllel - ellenkező fel-tételeket talált benne, 's mind addig nyughatatlankodott, méglen más valami sítémára nem akadott, melly néha még az előbbinél - is hibásabb vala. — Ennek, úgy tartom, nem volt egyéb oka, ha-nem hogy az emberi elme, ki-lépven önnön ha-tárjából, a' Természetnek setét titkaiba avatko-zott, mellyekben elégtelen lévén néki önnön vilá-ga, kéntelen volt ide s' tova kapkodni, s' mi-dön vélné, hogy el fogta az Igazat, Igaztalanra talált. — *Kantig* egy Böltfelkedőnek se jutott eszé-be, hogy az emberi elmének határját voltta kép-pen ki-nyomozta volna, holott azt gyakran ki-ki szó közben is el-talállja. Ez tudnüllik nem áll egyébben, hanem, hogy a' lönyöknek (ens) való-lága titok, pedig ki-tanúlhatatlan titok az emberi elmére nézve. — Meg-szünnek tehát *Kant-nak* sítémájával a' Böltfelkedésben való versengé-sek, s' vízfza-vonások. — De nagy házson is há-rámlik belőle az emberi Társfalagra nézve. Mert el-vonván az emberi elmét a' Természetnek által nem látandó titkaitól, azt azoknak tekéletesíté-sé-

fében foglatatoskodtattja, a' mik érző eszközeink alá esnek. — Valamint tehát ártalmassak voltak az előbbeni sítémák. azért, mert olyanokban foglatatoskodtatták az emberi elmét, mellyeket ki-tanálni nem lehet, el-mellőzték pedig azokat, a' miket az emberi elme eléggé ki-tanúlhatván, idővel nagyobb tekéltetességre hozhatott volna: úgy hasznos *Kant*' sítémája, azért, mert e' szerént az emberi elme el-mellőzi az olyan dolgokat, a' miket ki-tanálni nem lehet, tsák egyedül azokban foglatoskodik, a' miket ki-tanúlhat, s' tekéltetességre hozhat. — Ezen érdemít látván Lélektudományomnak jeles Itélő Birái, nékem itelték jutalmát, mellyet egy Magyar Hazánk' boldogsága után munkássan törekedő Hazafi — vagyonnjából reá szántt. Ezen tselekedetével nyomban követte a' Görögök, Rómaiak, 's e' máj fénylőbb Nemzeteknek példáját, kiknél akkor virágzottak leg-inkább minden rendű Tudományok, 's Mesterlégek, midön a' Metzenások azoknak töveit leg-inkább öntözték. — Akaratom ellenis meg kell vallanom, hogy vigabb óráim éltém-ben nem volt ennél, azért egyedül, hogy én iteltettem Hazám-ban leg-elsőb-ben is arra méltónak lenni, hogy a' tudós Hazafiak (el-pirúlva mondom) érdemetlen nyomdokomat sikeresebb igyekezettel követvén, Lakó-társainknak, s' az egész Hazának boldogságát kettőzött erővel munkállják. — Ezen szándékkal fogadom tehát el a' ki-tett jutalmat-is; pedig olyan tudós Barátimnak örök-ké fennmaradando igyekezetek szerént, kik édes Anya-nyelvünknek az úgy nevezett *Hadi Történetek*' írásával való hasznos fényesítésére nem tsák éjjeleket nappalokat szentelték fel, hanem önnön sziükségeikkel nem gondolván (szabad légyen azt nékem egyszer háladó képpen ki-mondanom, a' mit ezen érdemes két Hazafi örömeft titokban tart-) kevés vagyonnjaikat, s' úgy szólván véres véréjtékjeknek árát az olyan Úgyafogyott ma-

magyar Ifjaknak tanítására áldozzák, kikegy vagy a' rez metzészre, vagy más ékes Tudományokra hajlandóknak elmérnek; s' annak kezéből fogadom azt el kinek szive Hazája' boldogsága felett tisztá magyar vérrel meg-telvé, az ilyen örvendetes lépésekre könyvez; ki a' Magyar Tudományosságban meg-öszülvé, annak üzésére több Hazamfiainak, nekem-is példás vezérlöm vala. — Valóban hogy szomjú Hazám óhajtott boldogságához juthálson, nem kívánok neki jobb Hazáfiakat *Bárótzinál, Görögnél, Kerekefjénél,* — Kiknek sziveségébe, s' több tudós Hazámfiainak barátságába magamat ajánlom.

Ezen Beszédet két újjonnan dolgozott, 's hozzánk a' meg vizsgáltság végett már fel is küldött Magyar Grammatikának szemléléséből származott önyendezés; egy jó Magyar Szótárnak készülhetéséről való tanátskozás; 's egy kis ozsonna követte, (melly a' büti naphoz is vólt alkalmaztatva, a' vallás' külömségére nézve.) — Nem a' tsupa szokás; hanem a' buzgó hazafiúi öröme ereje okozta, hogy poharakat emeljen a' kis Gyülekezet, a' két Magyar Hazáért, annak boldogsága' fő eszközeinek jó Királyunk, 's Nádor-Ispányunknak virágzó életekért; Magyar Mecenasainkért; 's Nemzetünk' javára dolgozó minden Hazafi Társainkért. — 9 órakor lett vége ezen örvendetes kis Gyülésnek; melly kitsin kezdetet hogy idővel nagy vég követhessen, szivünköl óhajjuk.

Az el mált Vasárnapi Redutban jelen vólt maga is Ö Felsege, a' *Nápolyi* Királlyal 's Királynával, a' Föhertzegeknek 's Hertzegnéknek egy vezével, *Christina* Föhertzegasszonnnyal, és *Albert* Hertzeggel együtt. Különösen jó kedve vólt, a' több Felsegekkel együtt, magának is a' Ts. 's Kir. Felsegnek, és egész éjfélutáni két óráig maradt a' vidákok között. A' *Nápolyi* Király pedig 4 órán is túl,

Erdély

Erdély Ország.

Az Ország Gyűlése eleibe adott Kir. Feltételeknek folytatása.

5.) Mivel pedig a' mostani bé-fzedése 's felosztása az adónak, a' tzéllal nem igen meg egyező, 's felette nagy terhére vagyon az adózónak: tehát a' Mi akaratunk az, hogy a' Rendek állítsák meg, köz tanátskozások után a' módját, miképpen kelleffék a' Tartomány' szükségeire olly el múlhatatlanúl meg kívántató adó summáját a' tehetségnek mivólta szerént, fel osztani, és béfzedni.

6.) Minthogy a' 3 *Részekre osztott Törvény (Juris Tripartiti)* első Részének 2-dik és 9-dik Tzikkelyei szerént, minden Nemesek egyenlő Szabadsággal, 's adózástól való menttséggel (immunitas) birnak: ahhoz képest a' Nemesi Jussoknak fenn tartását erányzó Atyai gondoskodásunk szerént, meg fontolására bizzuk a' Rendeknek, hogy mi módon szabadíttathassanak fel az úgy nevezett *Armálisták*, és egy telekes Nemesek is az adófizetés alól, mindazáltal úgy, hogy az által az adózó Népre, melly egyébaránt is külömbkülömbféle terhekkel küszködik, semmi új tereh ne háromollyon.

7.) Többire, minthogy nagyon kell arra vigyázni a' Státusznak, hogy a' közönséges hivatalok, mellyeknek jó ki szolgáltatásoktól függ a' Státusznak és Polgároknak boldogságok, az azokra leg alkalmasabb Férfiakra bizattassanak; és, mivel a' Közjónak elő mozditására való kötelesség-

ség-

ségnél fogva, minden Polgároknak van jussok érdem szerzésre, és hivatalok keresésére: kívánjuk a' Polgároknak fel serkentésekre, 's a' szorgalmatosságnak és nemes vetélkedésnek fel indítására, hogy azon Törvények, mellyek által az előbbi Századokban, a' nem-nemes, és kevesebb birtokú Polgárok ki rekesztettek vólt; az akkori körülményekhez képest, a' közönséges hivataloknak folytatásától; a' Rendeknek költsönös meg egyezéseikkel, töröltessenek el; még pedig úgy, hogy az *Armalistáknak*, és egy telekű Nemeseknek minden hivatalokra; a' Nemteleneknek pedig az Udvari és Tartományi Dikasteriumoknál, Titoknokságig; a' Só - Harmintzad - 's más Kamarai Szolgálatoknál ellenben, mellyeknek osztogatása különben is a' Királytól függ, minden tisztségekre különbség nélkül út nyitassék. Valamint Mi magunk is mindenkor az olyan Nemteleneket fogjuk leg kiváltképpenvalóbb tekintetbe venni, a' Nemesítésre nézve, a' kik a' Kir. Katonai szolgálatban, avagy az említett hivatalokban híven és hasznosan forgolódtak.

8.) Nintsen végtére semmi kétségünk, az arról való belső meg győzödések erántt a' Rendeknek, hogy a' Törvényeken fundáltatott bátorságát a' Polgárok életének, 's javaiknak, tsupán az igazságnak helyes, és húzás vonás nélkül való kiszolgáltatása által lehet eszközteni; és hogy ök a' mindennapi tapasztalásból tudják azt; hogy az igazság szolgáltatás módja, mint ez meg szokott esni az emberi rendsléseken, a' törvényeknek eredeti

deti

dei értelmétől, és a' fel állított Törvényfzéknek tzellyától olly messze távozott; hogy már gyakorta fenn forgott a' törvénykezésnek meg jobbitása, a' hibáknak el háritása, és az igazság ki szolgáltatása könnyebb 's kevesebb költségbe kerülő módjának fel találása. A' mi atyai főbb gondoskodásaink között különösen szívünkön vagon tehát Minékünk a' törvény tételeknek meg jobbitása; és mivel Mi, nem a' magunk szabad tettzéséhez, hanem a' Törvényekhez akarjuk magunkat alkalmaztatni, a' törvényadó hatalomnak gyakorlásában: arra nézve serkentjük kegyelmesen a' Rendeket, az ezen gondoskodásokban való rész vételre; 's intjük atyai módon, hogy nyulyanak hozzá ezen hasznos munkához, kezdjenek bele a' törvényeknek meg vizsgálásába, 's a' mind polgári, mind pedig véteket tárgyazó (criminalis) Törvénytételeknek, a' dolog méltóságához, 's nyomas vóltához képest való meg jobbitásába; tanátskozzanak az igazságnak hamarabb, 's az egyenességgel meg eggyezőbb móddal lehető kiszolgáltatásáról, 's végre az ez eránt fel tejendő vélekedéseket terjesszék, meg erősítés végett előttükbe.

Leopold.

Frantzia Ország.

Az új polgári alkotvány' el roptására törekedő frandékokról futamodott hírek, mellyek egész Fr Országot el töltötték darab időtől fogva, 's magának a' Nemzet Gyűlésének is nem kevés nyughatatlanságot okoztanak, ismét el enyésztek. — Jan. 2-dikán, újra több Plebínusok tették le a'

Nem;

Nemzet Gyűlése előtt a' polgári hitet. Ugyan azt tselekedte a' *Lyddai* névvel Püspök is, ki elcittől fogva buzgott a' Nemzet Jussai mellett. — A' *Clermonti* (*Claramontium*) Püspök is fel ment azon esküvő helyre. Ez, annál nagyobb öröme szolgáltató alkalmatosságot, mivel az említett Püspök mindég ellene volt eddig, a' Papi Rendet tárgyazó rendelkezéseknek; 's most azt reménylette felőle a' Gyűlés, hogy ő is a' több meg esküdt Papoknak példájokat fogja követni; oda lett azonban ezen reménység, mihelyt meg szólalt a' Püspök, 's kezdte meg különböztetni a' polgári hatalmat, a' papi hatalomtól. — Fölbe szakasztatta itt a' szavát vele a' Gyűlés, 's azt végezte, hogy egyenesen csak azt kell tőle kérdeni: akar e', minden feltétel nélkül meg esküdni, avagy nem? Erre, a' volt a' Püspök' felelete, hogy ő a' végzés szerént való esküvés formáját el nem mondhatná; hanem mást kívánna a' Gyűlés eleibe terjeszteni, és azt az asztalra tette; de erre nem is ügyelt a' Gyűlés, hanem dolgához látott. — 3-diken meg újította a' Gyűlés azon határozását, hogy minden Frantzia Prelátusok, valakik Jan. 4-dikén le nem fognak tenni, a' Nov. 27-dikei végzésnek ereje szerént a' polgári hitet, papi hivataloktól meg fosztassanak. Eljövén 4-diken a' hitlés ideje, egyenként kezdte szöல்லongatni az Elölülő, a' papi renden lévő, 's még meg nem esküdt Tagjait az ülésnek.

Folytatása következik.

114

A' Neuvidi Újságból.

Egy *Frantzia* könyvtári egér, *De Thou* (*Thuanus*) *Augustus* Ferentz Könyvtárnokhoz a' Halottak Országába.

Frantzia Országban, Jan. 11-dikén.

Ez egy egérnek, még pedig könyvtári tudós egérnek Levele! miért nem? ha *Esopus* idejében olly erköltsi tudományt prédikálhattak az állatok, mellyet még ma is tsudálnak az emberek, hogy ne tehetne valamit egy egér is a' *Doktorálékban*, egy ollyan egér, melly könyvtárban született, neveltetett, 's tápláltatott. — Sok Tudósok vagyunk a' Világon, a' kik tsak egy könyvet sem ettek még meg életekben; én pedig már egész köteteket szállítottam gyomrómba. — A' mi egéri Társaságunk dolgán, jó *Thuanus*! olly fordítást tett a' *Frantzia* Revolutzio, hogy már ma nem a' leg jobb állapotja vagyon egy tudós egér társnak. — Az el törölt Klastromoknak Könyvtárjaik el adatatnak, mint szintén azoknak jószágaik: ennél fogva sok egér-társaságok is pufztulásra jutnak. Ki hitte volna valaha, hogy nekünk egereknek egyenlő sorsunk lesz a' Múzsák' lakó helyeikben, a' Szerzetesekével. De az én nagy Atyám megjövendölte már azt, mi akkor kis egeretskék voltunk; a' *XV. Lajos*' Historiájának utolsó Leveleit rágitskáltuk: még most is számban van az ize, a' millyen keserü étel völt ez! de nem tsuda; mert a' nép könyhúllatásaival völtak azok irva. A' vallásról, törvényekről, erköltsről, 's polgári birtokról való irásokat ki nevette völt akkor az Udvar; a' Stá.

Státus' gyepölüje, egy istentelen *Lais*nak kezében volt. Egy feslett életü *Pompadour*nak, egy *Dubarry*nak karjai közzé engedte magát *XV. Lajos* Izoríttatni; 's olly mély álomba merült, hogy fölébe nem juthattak a' Népnek jajgatásai. Lehet e' tehát tsudálni, hogy el törvén a' Nép végre azon vas jármot, mellynek terhé alatt nyögött, magát a' függetlenségnek birtokába helyhezette. Sok ideig hartzolt a' Frantziák szívekben a' Királynak szeretete, az emberiséggel. Láta azt *XVI. Lajos* a' nép szerető *Lajos* — ölzve hivta az Ország Rendjeit, mint az Atya szokott tselekedni, ha valamely tereh fekszik a' szívéen. Meg jelentek a' Rendek, de nem mint Fiak; hanem — mint dühös gyilkosok, 's meg ölték a' Nemességet, a' régi Konstitutziót, a' Papságot, a' Kir. Méltóságot és — minket szegény egeretskéket. — Minden vissza fordúlt most minálunk: *Necker* Úrnak, ennek a' magasztalt Szabaditónak, most *Genevai Várasló* a' neve. — A' Papi Rend, ez az első eszközlője a' Frantzia pallérozódásnak, ki van fordítva a' farkából. — A' Nemesség, mellynek vérbe került a' Frantzia Ditsőség' szerzése, a' Tsizmadiák', és Szabók' Tzéhek közzé taszított. A' Király, ebben a' zürzavarban tengődik, 's hasonló egy órához, melly úgy jár, a' mint a' Nemzet Gyülése akarja. Soha se tudom, mi tévők legyünk mi szegény egeretskék. Ha másképpen nem fordul a' dolog: oda lessz minden — még a' mi vendégeskedéseink is. — A' mi Szomszédjainkat, a' *Luttichi* egereket is szinte utól érte volt már a'

revolutio; de most már vigan ugrálnak lyukaikban: mert az egész revolutio a' Birodalmi Törvények' fajtójába került.

(Úgy írják, hogy Jan. 12-dikén bé fogtak a' Ts. Seregek *Lüttichbe* férkezni; minekutánna a' Rendek végre hajtották kétség kívül, F. M. L. *Alvintzinak* hozzájok küldött következendő kívánásait: 1.) Az őrizeteket ki kell *S. Trond, Tongers, Vise*, 's más Városokból vonni. 2.) A' Ts. Seregeknek el érkezések előtt, le kell a' rendes Katonákkal, 's Polgárokkal tétetni a' fegyvert; különösen *Lüttich* 's *Vervier* Városaiban 's a' t. 3.) Mindenütt szoros parantsolatokat kell adni, a' Ts. Seregeknek fogadások eránt. 4.) *Lüttich* Városának külső Városaiban alkalmas házekat kell kvártély helyül ki mutatni; mindazáltal úgy, hogy a' Seregek Batalion 's Osztályonként együtt maradhassanak, 's a' Várba két Osztályok szállíthatassanak bé. 5.) A' Városnak mind a' 3 piattzain egy egy Osztály számára kell őrálló helyet; valamint 6.) Minden kapuban egy Tisztnek 's 20 Embernek való strázsa szobát készíteni. 7.) Tanátsbéli Személyeket kell ki rendelni, a' kik bátorságnak okáért egyesíteni tartoznak magokat a' Ts. Seregekkel. 8.) Minden Pátriotaizimereket, kokárdokat, 's más jegyeket le kell, a' Seregeknek bé érkezések előtt tenni. 9.) Szorosan meg kell minden ellentállást tiltani. 10.) Kérettetnek a' Rendek, és Tisztviselők végre, olly rendeléseknek tételére, hogy a' tsendellég femmi lárma által meg ne háboríttassék.)

* * * * *

Thuanus Augustus Ferentz; ama' híres Histo-
rikusnak *Presidens Thuanus Augustus* Jakabnak
vólt a' Fia. *Talentomira* nézve, Fő Kir. Könyv-
tárnokká tétetett; de 1642-dikben életének 35-dik

elz.

esztendejében feje *Lyonban* el üttetett. Gyászos végét okozta, *Cinque Marsi* Marki, *Effiat Henric* kél való barátsága. — Azzal vádoltatott t. i. az említett Marki, hogy Kardinál *Richelieu* ellen valamelly öszve-esküvést eszközlött volna. Ezérodologban tehát *Thuanus Augustus* is kérdőre vonták; de kélzebb volt áldozatjává lenni barátsági szerezetének: mint szerette Barátja ellen leg kissebb vallást is tenni.

T U D Ó S I T Á S.

Két dolgot kívánok az érdemes közönséggel közölni. Az első ez, hogy egy *Londoni* tudós Társaság, melly most az Ó Testamentomi Görög fordításnak leg tisztábbán 's leg tökéleteslebben lehető kinyomtatásában fáradozik, valakitől azt értette, hogy *Komáromban* is találtatnék a' 70 Fordításnak egy régi kéz irovánnya, 's azért is kérte *Jénai* Professzor *T. Paulus* Urat, hogy ennek valami módon járjon végére. *T. Paulus* Ur iratott ide hozzám *Komáromba*; ha igaz e', hogy itt valamely régi Görög (manuscriptuma) kéz-irovánnya volna a' 70 Fordításnak és fel vállalná e' annak szorgalmatos meg vizsgálását, 's a' külömbségeknek fel jegyzéseket? Meg lehet, hogy talán hajdan volt itt valamellyik Könyvtárban illye l Manuscriptum; de már ma sehol nem találtatik: kérém azért az érdemes Hazafiakat, hogy ha valakinél illyen régi 70 fordítás régi kézírásban volna, ne terheltesen felöle tudósítani.

A' másik dolog, mellyet az érdemes Közönséggel kívánok közölni, az, hogy az el múlt észlendőben egy tudós Hazafi Levelet írt volt a' *Messziás* Írójának *Klopstok* Úrnak, mellyben ígéri, hogy betses munkáit Magyar nyelven kívánja ki botosítani. *Klopstok* Úr a' Levelet vette; de a' több Levelei között egy el tévedt, hogy reá netta akad-

akadhat, 's következésképpen az Irónak nevét nem tudván, reá nem válaszolhat. Alialam azért azon tudós Hazafinak tudtára adja, hogy mind Levelét, mind abban tett ígérletét igen kedvesen vette. — Egyfzersmind említettik az is, hogy a' *Gyűjteménynek* Olvasói közzül többen egygy ötöd résznel máig is tartoznak. Ezek között pedig vagynak sok érdemes Uraságok, sőt Méltóságok, a' kikiről éppen fel nem tehetjük, hogy ezen kevés pénzt meg küldeni sajnálnák; annyival inkább, hogy az Irók, a' nyomtattatásra tett költségen kívül, a' Postának is a' 2 forintot meg fizették. — Kérettetnek azért, hogy akár poltán, akár más bizonyos alkalmatossággal azt meg küldeni ne terhelteffenek.

Pézteli József.

A' múlt Szombaton (Jan. 22 dikén) tartatott *Pozsonban*, az újonnan el kezdett Üléseknek elsője; mellyben fel olvastattak a' Kir. Resolutziók, 's ezeknek a' Gyűlés Tagjai között párban lejendő ki oíztatásáról végzés lett. — A' vallás változtatásra nézve, abba határozta meg magát Ő Felsége, hogy a' ki belső meg gyözödésből, más vallásra akar, mint a' mellyben vólt eddig, által lépni, jelentse magát az Udvarnál. — A' Magyar öltözet eránt hozott határozását a' Gyűlésnek, helyben hagyta Ő Felsége. — Tegnap, (24-ken) ismét Gyűlés vólt.

Költ Bétsben, Jan. 25-dik napján 1791.
